

УДК 811.111 '373.612:336.7

Румянцева О.А.

ВТОРИННА НОМІНАЦІЯ ЯК ЗАСІБ УТВОРЕННЯ НОВИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У БАНКІВСЬКІЙ І БІРЖОВІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

У статті досліджується вторинна номінація як спосіб утворення нових термінологічних одиниць у банківській і біржовій термінології, також аналізується структура вторинно номінованих термінів і робиться висновок про спадковість інформації у вторинній номінації і про вплив стилістичного чинника в семантичному терміноутворенні.

Ключові слова: вторинна номінація, термінологія, структурна обумовленість, семантичне терміноутворення.

Румянцева Е.А. Вторичная номинация как средство образования новых терминологических единиц в банковской и биржевой терминологии. В статье исследуется вторичная номинация как средство образования новых терминологических единиц в банковской и биржевой терминологии, также анализируется структура вторично номинированных терминов и делается вывод о наследовании информации во вторичной номинации и о влиянии стилистического фактора в семантическом терминообразовании.

Ключевые слова: вторичная номинация, терминология, структурная обусловленность, семантическое терминообразование.

Rumyantseva O.A. Secondary nomination as a method of formation of new terminology units in banking and exchange terminology. In the article there is investigated secondary nomination as a method of formation of new terminology units in banking and exchange terminology, the structure of the secondary nominated terms is also analysed here and we draw the conclusion about the inheritance of information in the secondary nomination and about the influence of stylistic factor on semantic term-building.

Key words: secondary nomination, terminology, structural conditionality, semantic term-building.

Об'єктом дослідження представленої статті є банківська і біржова лексико-семантична підсистема англійської термінологічної системи.

Предметом дослідження є вторинна номінація, способи і засоби її творення, а також структурні групи повторно номінованих термінів.

Мета - визначити стилістично позначені терміни, визначити чи існує процес спадковості значення між первинно і вторинно номінованими терміноодинацями, дослідити конструктивну обумовленість вторинної номінації.

Для позначення здатності сучасних мов поповнювати свій номінативний склад вводиться поняття вторинної номінації, під якою розуміється викорис-

тання фонетичної форми первісної мовної одиниці для нового позначеного поняття, тобто поява нового значення в цій мовній одиниці [1, 190, 203].

При цьому результати вторинної номінації сприймаються як похідні за морфологічним складом і у їх значенні.

Способи вторинної номінації розрізняються залежно від мовних засобів, використовуваних для створення нових імен, і від характеру взаємин «ім'я-реальність». За типом засоби підрозділяються на:

- 1) словотворення як регулярний спосіб створення нових слів і значень;
- 2) синтаксичну транспозицію, при якій морфологічні засоби вказують на зміну синтаксичної функції при збереженні лексичного значення;
- 3) семантичну транспозицію, яка не міняє матеріального вигляду пересемисленої одиниці і призводить до творення багатозначних слів; а також фразеологізмів різних типів.

Наша увага у статті націлена саме на семантичну транспозицію. За характером вказівки ім'ям на дійсність розрізняють два типи вторинної номінації - автономну і неавтономну (непряму) [7, 137].

Автономна номінація - це вторинні значення слів, які знаходять самостійну номінативну функцію і називають той або інший об'єкт реальності, його ознаку або дію автономно, на базі одного імені. В цьому випадку «закономірності вибору і комбінації лексичних одиниць залежать тільки від властивого їм значення, яке визначається тому як вільне» [там саме, 139].

Неавтономна номінація - це вторинні значення слів, які «позбавлені здатності вказувати на світ автономно і реалізуються тільки у поєднанні з іншими словами» [там саме]. Якщо окремі значення багатозначного слова в тлумачних словниках приводяться з визначеними помітками типу «образн.», «перен.», звичайно це завжди вказує на їх неавтономність (побічність).

При неавтономній вторинній номінації формування нової мовної одиниці відбувається за допомогою такого використання комбінаторної техніки мови, при якій знакова одиниця «завжди співвідноситься з тим, що означає побічно, за посередництвом семантично опорного для цієї комбінації найменування» [там саме, 201].

У цьому сенсі словосполучення *Chinese Wall*, що є вторинним номінованим і означає в загальнолітературній мові «непереборний бар'єр або перешкоду», тільки за допомогою опорного найменування *банк* або *біржа* і співвідноситься зі своїм найменуванням побічно і утворює неавтономну вторинну номінацію.

Chinese wall- (банк.) розподіл функцій банку у сфері прийому вкладів і кредитування і у сфері торгівлі цінними паперами, щоб уникнути зловживань у зв'язку з використанням внутрішньої інформації; для цього використовуються правила розподілу функцій, створюються ізольовані підрозділи або

спеціалізовані дочірні компанії, причому головний банк часто не може бути клієнтом останніх.

Chinese wall - (бірж.) розподіл функцій і інформації між власне брокерським відділом брокерської компанії і відділом маркет-мейкерів, щоб уникнути зловживань брокерами внутрішньою інформацією маркет-мейкерів.

Розглянемо інший приклад, прикметник «*clean*» у своєму первинному значенні означає «чистий» і в словосполученнях «*clean hands*» - «чисті руки», чесність і бездоганність поведінки; «*clean car*» - автомобіль б/у у хорошому стані; «*clean energy*» - екологічно чиста енергія, «*clean fun*» - чистий гумор, хороший жарт (що не містить вульгарних натяків); «*clean data*» - достовірні дані (дані, що успішно пройшли контроль); «*clean breach*» - хвилі, що зносять з корабля щогли, - вже є вторинно номінованим, в поєднанні ж із словами *price, float, collection, bill* утворює вторинну неавтономну номінацію в банківській та біржовій термінології, оскільки прикметник *clean* реалізує своє спеціальне банківське термінологічне значення не самостійно, а саме з цими іменниками:

Clean price - чиста ціна, тобто ціна облігації з фіксованою процентною ставкою, розрахована без урахування відсотків, накопичених за період після останньої оплати купона.

Clean float - вільне [чисте, незалежне] плавання, тобто система плаваючих валютних курсів, при якій курс валюти визначається ринком без втручання центральних банків і уряду.

Clean collection - метод, за допомогою якого експортер фінансує продаж, надає банку драфт і дає вказівку банку інкасувати оплату в імпортера.

Clean bill - чистий вексель, тобто вексель без яких-небудь документів або спеціальних умов, що додаються.

Вищезгадані словосполучення є пов'язаними за значенням. Неавтономність знакової функції номінацій з пов'язаним значенням зв'язана з синсемантичністю цього значення. Під синсемантичністю значення слова розуміється здатність вказувати на елементи дійсності, що позначається словом, тільки спільно з вказівкою на неї іншим певним словом або рядом слів. Ця властивість пов'язаного значення обумовлена особливим характером його формування, що протікає в процесах непрямой номінації.

Непрямий спосіб семантичної структуризації пов'язаного значення обумовлює і закономірності його вживання - «вибір і комбінації з тими словами, які виступають як опорні найменування і через посередство яких, тобто побічно, пов'язане значення співвідноситься зі світом» [8, 158].

Таким чином, непряма вторинна номінація представлена в мові в логічній формі тропів, до яких поряд з іншими, відноситься метафора та метонімія: *bear squeeze, dirty-float, belly up, red flag, Chinese wall, rubber cheque, flight capital, watch list, window contract* та багато інших.

Викладемо схематично засоби і процес термінологічної вторинної номінації у таблиці 1.

Таблиця 1

ЗАСОБИ І ПРОЦЕС ВТОРИННОЇ НОМІНАЦІЇ

ПЕРВИННА НОМІНАЦІЯ – первинне означувальне поняття в загальнолітературній мові, наприклад: *bear, bull, window, red*.

ВТОРИННА НОМІНАЦІЯ – використання фонетичної форми первісної одиниці для позначення нового поняття як здатність мови поповнювати свій номинативний інвентар.

ЗАСОБИ ВТОРИННОЇ НОМІНАЦІЇ: а) словотворення; б) синтаксична транспозиція; в) семантична транспозиція (у нашому дослідженні розглядається цей засіб номінації). Приклади: *bear, bull, dolphin*.

Bear – 1) ведмідь – тварина; 2) ведмідь – інвестор, що будує свою стратегію і тактику на припущенні, що ринок в цілому або окремо взяті акції впадуть в ціні. Такими стратегіями є *short sale* (продаж без покриття), купівля опціонів на продаж (*put*), продаж забезпечених опціонів (*covered call*) та ін.

Bull – 1) бик; буйвіл – тварина; 2) бик – інвестор, що вважає, що ціни на ринку ростимуть і що відповідно будує свою стратегію.

Dolphin – 1) дельфін; 2) дельфін – інвестор, що скуповує акції нового випуску і продає їх згодом з початком торгів для отримання високого прибутку.

Red: *in the red, red goods, red herring, red-lining*.

In the red («У збитках») – професійне вираження для позначення збиткових операцій.

Red goods – товари, як наприклад продовольчі товари, які виробляються і споживаються дуже швидко.

Red herring – 1) копчений оселедець; 2) *перен.* відволікаючий маневр (сильно пахнучий копчений оселедець, щоб збивати мисливських собак із сліду);

3) на Уолл-стріт, первинний процес розміщення нових акцій на ринку, підрахунок робиться ще до того як ціна встановлена і пакет ратифікований.

4) попередній проспект емісії, що містить інформацію, що запрошується Комісією з цінних паперів і бірж. У цей проспект не входить ціна пропозиції і купон нового випуску.

У таблиці 2 порівнюються автономна та неавтономна вторинні номінації, які є засобами утворення нових біржових та банківських термінів.

Таблиця 2

АВТОНОМНА І НЕАВТОНОМНА ВТОРИННІ НОМІНАЦІЇ

ВТОРИННА НОМІНАЦІЯ (ВН) (непряма як результат семантичної транспозиції) ПО ХАРАКТЕРУ ВКАЗІВКИ ІМ'ЯМ НА ДІЙСНІСТЬ:	
АВТОНОМНА (ВН) (на базі одного імені)	НЕАВТОНОМНА (ВН) (неможливо без опори на інше ім'я, в нашому випадку це: goods, to be in the, herring)
<p>Bull – бик – інвестор, що вважає, що ціни на ринку ростимуть і що відповідно буде свою стратегію.</p> <p>Churning – бірж. «збиття масла», «накрутка», – недобросовісна практика брокерів, спонукаючих своїх клієнтів до надмірно частого відкриття і закриття позицій з метою генерації високих комісійних. Незаконна, але поки що зустрічається.</p> <p>банк. – дії банку, будівельної компанії, страхового брокера, спрямовані на те, щоб переконати власника дарчої іпотеки або страхового полісу відмовитися від існуючого полісу і придбати новий з більшою сумою, замість того щоб внести додаткові кошти по існуючому полісу, з метою отримати додаткові комісійні.</p> <p>Equity (Акціонерний капітал) – цікаво, що терміном equities позначаються акції взагалі, на відміну від, наприклад, облігацій.</p> <p>Hype («Галас») – «розкручування» цінного паперу в конференціях Інтернет людьми (як просто ентузіастами, так і спекулянтами), зацікавленими в зростанні її курсової вартості. Людина, що займається такою діяльністю, називається hypester.</p>	<p>Red goods – goods, such as foodstuff; that are produced and consumed quickly.</p> <p>To be in the red – overdraft;</p> <p>Red herring – initial prospectus for a share issue.</p> <p>Country Baskets («Корзики країн») – композитні цінні папери, що звертаються на американському ринку, є індексами фондових ринків різних країн. Дають, таким чином, великі можливості для міжнародної диверсифікації портфеля.</p> <p>Data vendors (Постачальники даних) – спеціалізовані фірми, що продають котирування (як історичні, так і в режимі реального часу), дані балансів, звіти аналітиків і тому подібне.</p> <p>Free-riding («Їзда зайцем») – заборонена законодавством United States практика, при якій клієнт відкриває і закриває протягом дня довгі і короткі позиції по одному або декільком паперам, не маючи можливості забезпечити їх грошима (купівля) або паперами (продаж).</p> <p>Market timing («Лов ринку») – купна назва усіх інвестиційних стратегій, заснованих на активній торгівлі цінними паперами в спробі використання як його зростань, так і падінь.</p> <p>Pink sheets/penny stocks – дві назви, вживаних для позначення акцій, що котируються в системі OTC Bulletin Board.</p>

<p>Parking («Парковка») – професійне вираження на Уолл-стріті, що означає переведення тимчасово непроінвестованих грошових коштів у високоліквідні інструменти (фонди грошового ринку), що приносять дохід, тобто практично те ж, що і sweep.</p> <p>Rebound («Відкат») – зміна напрямку руху цін на ринку після того, як довгострокова тенденція їх зростання або падіння привела до того, що учасники ринку вважають ціни, що склалися, занадто високими/занадто низькими.</p> <p>Ticker (Тікер) – що повзе по електронному табло або екрану комп'ютера, оперативна «стрічка» з умовними позначеннями інструментів, їх цін і об'єму угод. Символьне позначення акцій також може називатися тікер, наприклад, акціям компанії АТТ присвоєний тікер Т, а акціям компанії Microsoft – MSFT.</p>	<p>Як малоліквідні, вони котирувалися в докомп'ютерну еру в поширюваних брокерами бюлетенях, спеціально віддрукованих на рожевому папері, – звідси і термін «рожеві листки» (pink sheets). Коли хочуть підкреслити їх невисоку вартість, використовується термін <i>penny stocks</i>, тобто буквально «копійчані акції». Характеризуються високим ризиком, великим розкидом цін купівлі і пропозиції (bid – ask spread) і крайньою нестабільністю поведінки.</p> <p>Portfolio turnover (Оборотність портфеля) – вимірюється у відсотках в рік і вказує, яка доля портфеля пройшла повний цикл, тобто була і продана, і куплена. Висока оборотність може бути вказівкою на «збиття масла» (churning).</p> <p>Relative strength (Відносна сила) – основний показник привабливості цінних паперів за певний період, наприклад, за рік. При його розрахунку, усі цінні папери ранжируються залежно від того, наскільки вони виростили за цей період. Що найбільш виростили надається ранг 100, а що найбільш впали – 0.</p>
---	---

З поданої вище таблиці виявляється, що у неавтономних одиниць вторинної непрямой номінації, які головним чином представлені атрибутивними словосполученнями, конструктивно обумовлений той різновид переносного значення, який тримається на схожості образної основи, загальної ознаки між прямим і переносним значенням слова. У цих словосполученнях реалізуються метафоричне, метонімічне перенесення - способи, «переосмислення на основі схожості або аналогії ознак в понятійному віддзеркаленні об'єкту, що позначається, і в сигніфікаті переосмисленого слова» [4]. У цьому сенсі можемо відзначити, що процес спадковості є невід'ємною частиною процесу вторинної номінації, і він демонструє яка інформація є загальною для певного числа концептів в результаті її передачі від концепту до концепту.

Відповідно до проведеного дослідження, можна припустити, що конструктивна обумовленість вторинної номінації відповідає вимогам, що

пред'являються до універсальних лексико-граматичних категорій. Розглядаючи конструктивну обумовленість як категорію варто прослідкувати її взаємозв'язок з такими поняттями, як категоріальне значення, категоріальні ознаки, категоріальний принцип системно-мовної організації і категоріальні функціональні характеристики [10, 8]. Універсальність категорії конструктивної обумовленості значення детермінована зв'язком з понятійною, комунікативною і прагматичною системами.

Підводячи підсумок вищесказаному, можна стверджувати, що первинно номінованих термінів в біржовій і банківській терміносистемі налічується незначна кількість. До них відносяться такі терміни як *bid*, *debit*, *debt*, *salary*, *export*, *insolvency*. Ці терміни були запозичені з латинської мови ще на початку становлення банківської і біржової термінологічної системи з метою їх функціонування в термінології саме у своєму первинному номінативному значенні. Вони і нині зберігають свою первинну номінацію в банківській і біржовій термінологічній системі.

Переважна більшість термінів є повторно номінованими (приблизно 90% від загальної кількості біржових і банківських термінів). По своїй зовнішній структурі усі вторинно номіновані одиниці діляться на 3 групи [7]:

- 1) одиничні терміни: одноосновні і двоосновні;
- 2) похідні одиничних термінів;
- 3) терміни-фразеологізми.

Під одиничними термінами, услід за В.Н Телія, розуміємо одно-або двоосновні одиниці, що мають переважно злите або дефісне написання, наприклад наступні одноосновні і двоосновні вторинно номіновані банківські і біржові терміни [13]:

Ask (Вартість продавця) — *вартість, по якій учасник ринку згоден продати цінний папір, валюту і тому подібне або надати кошти в позику.*

Wallpaper (Шпалери) - *вираження для цінних паперів збанкрутілого емітента або паперів, що втратили свою цінність через які-небудь інші прикрі обставини.*

Daytrading (Внутрішньоденна торгівля) - *стратегія поведінки на ринку, яка з розвитком комп'ютерних мереж стає усе більш популярною. \ Полягає в експлуатації короткочасних коливань цін на ринку, позиції часто відкриваються і закриваються, іноді протягом декількох хвилин. Як правило, брокери не дозволяють клієнтам, що займаються цим видом торгівлі, переносити збиткові позиції на наступний день.*

Margin (Маржа) *Маржа є різницею між ринковою вартістю акцій і розміром позики, що надається брокером. Дозволяє інвесторам купувати цінні папери, займаючи гроші у брокера.*

Leverage (Плече) - *використання притягнених засобів з розрахунку на те, що прибутковість операцій з ними перевищить вартість запозичення.*

Саме у цю категорію потрапляють «купівля з плечем» (*buying on margin*) і "продаж без покриття" (*short selling*).

Хоча одиничні терміни можуть складатися з двох основ, при переосмисленні вони виражають одне поняття, що дає нам підставу об'єднати одно-і двоосновні одиниці в одну групу

У банківській і біржовій термінології широко представлена друга група вторинно номінованих термінів, які є похідними одиничних термінів, наприклад: *margin* — *margin account*, *marginal*, *marginal tax rate*, *margin call*, *margin of safety*, *margin requirement*.

Третю групу вторинно номінованих термінів, яка складається з фразеологізмів, слід розглянути уважніше. У сучасній англійській мові спостерігається процес термінологізації фразеологізмів. При транспонуванні фразеологічної одиниці в термінологічний контекст у неї розвивається термінологічне, специфічне значення, яке, проте, безпосередньо пов'язане з першим фразеологічним. Зазнаючи термінологізації, такі новоутворення стають повноправними членами терміносистем. Специфіка ж цього процесу полягає в тому, що знов утворені терміни функціонують в так званих «відкритих» або «новітніх» терміносистемах, тобто відносяться до біржової, банківської, фінансової, бізнес, комп'ютерної, телекомунікаційної або політичної термінології. До третьої групи можна віднести наступні терміни: *bear squeeze*, *Chinese wall*, *dirty-float*, *flight capital*, *red herring*, *red flag*, *last-in-first-out (LIFO)*, *fallen angel*, *dirty money*, *lock-up*, *taker-in*, *take-over*.

В процесі нашого дослідження в банківській і біржовій термінології нами була виявлена четверта група вторинно номінованих термінів на основі аббревіатур і акронімів [14]:

AIM - *Alternative Investment Market, an alternative index to the FTSE (Financial Times Stock Exchange) of around 400 companies listed on the London Stock Exchange. Usually used by smaller companies*; *BONUS* - *borrower's option for notes or underwritten standby*; *STRIPS* - *Separate trading of registered interest and principal securities*; *FOX* - *London Futures and Options Exchange (UK, now re-named London Commodity Exchange)*;

ECHO - *Exchange Clearing House (for foreign exchange derivatives)*; *CHIPS* - *Clearing House Interbank Payments Systems (US system of electronic bank transfers)*;

TOPIC - *teletex output of price information by computer (UK, videotext stock price network)*;

TED - *(TED spread) US T-bond / eurodollar spread strategy*; *TALISMAN* - *transfer account lodgement for investors, stock management for market-makers (UK, equities settlement system)*; *TAURUS* - *UK, share registration system cancelled in 1993*; *SWIFT* - *system of electronic bank transfers*;

SWINGS - *sterling warrants into gilt-edged securities*;
SET— *Securities Exchange of Thailand*;
SAFE - *simulation analysis of financial exposure (US, CBOT)*;
SAFE - *synthetic agreement for forward exchange*;
GEMs - *growing equity mortgages*;
GILTS - *gilt-edged securities*.

Наведені вище аббревіатури називаються омоакронімами (скорочення, тотожні повнозначним словам) і характеризуються позитивним сприйняттям у силу передусім їх структури, яка асоціюється із звичним словом. Проте, слід зазначити, що тільки деякі з омоакронімів відбивають або якимсь чином натякають на поняття, що вони позначають у своїй первинній номінації. Яскравими прикладами цьому служать омоакроніми SWIFT і GILTS. У своїй первинній номінації слово *swift* означає *швидко, поспішно, нестримно*. Будучи вторинно номінованою в банківській спеціальній термінології аббревіатура SWIFT розшифровується як *Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunications*, тобто Міжнародна міжбанківська система передачі інформації і здійснення платежів (СВІФТ), яка характеризується у всьому світі як одна з найбільш швидкісних систем банківських переказів і платежів. Відносно омоакроніма GILTS спостерігається та ж закономірність. У первинній номінації слово *gilt* означає *позолота, позолочений*, у своїй вторинній номінації в банківській термінології GILTS означає *gilt-edged securities*, тобто цінні папери із золотим обрізом, маються на увазі першокласні цінні папери найнадійніших корпорацій.

Саме через свою властивість фонетично співпадати із загальнолітературним словом, омоакроніми переступили межі англійської мови і стали джерелом поповнення міжмовних омонімів і інтернаціоналізмів. Відмічено, що аббревіатури індивідуальної будови в банківській і біржовій термінологічній системі, структуризації аббревіатур, що не узгоджуються з нормами і правилами, відмічені низькою рецептивністю і низькою актуалізацією в мові, що надалі впливає на їх поширення в процесі комунікації. Чим вище міра адаптації аббревіатури, тим вище її поширення в процесі комунікації по-перше в професійній мові, а потім і в загальній мові. Та частина аббревіатур, які є відносно новими мовними одиницями з вищою мірою конденсації інформації у рамках одного поняття і вищим рівнем абстракції, сприймається в комунікації як мовні одиниці нового порядку.

Роблячи висновок на основі проведеного дослідження, слід зазначити наступне:

1. Терміни банківської і біржової термінологічної підсистеми англійської мови в більшості своїй є вторинно номінованими.
2. На семантичному рівні формування термінів проявляється досить сильний вплив стилістичного чинника на створення нової термінологічної одиниці.

3. Чим складніше поняття в термінології банку і біржі, тим сильніше проявляється тенденція спростити сприйняття поняття за допомогою стилістичного забарвлення термінологічних одиниць.

4. Під процесом спадковості при вторинній номінації розуміється передача певного об'єму концептуальної інформації, що знаходиться в початковому значенні слова, новому значенню або значенням.

5. Семантичні інновації в банківській і біржовій термінологічній системі є терміноодиниці, отримані в результаті процесів термінологізації фразеологізмів, звуження/розширення значення, метафоричного, метонімічного, а на сучасному етапі і метафтонімічного перенесення.

6. Отже, процес утворення нових термінів виявляє неймовірну гнучкість людської свідомості в процесі побудови вокабуляра. Здатність людини до побудови альтернативних ментальних конструкцій дозволяє максимально ефективно взаємодіяти з навколишнім світом, гнучко реагувати на його зміни і відбивати ці зміни концептуальної картини світу в мові [15, 52].

ЛІТЕРАТУРА

1. Арутюнова Н. Д. Номинация, референция, значение // Языковая номинация. Кн. 1. Общие вопросы. - М.: Наука, 1977. - С. 188-206.
2. Беляевская Е. Г. Семантика слова. — М.: Высшая школа, 1987. - 127 с.
3. Брагина А. А. Значение и оттенки значения в термине // Терминология и культура речи / Под ред. Скворцова Л. И. - М.: Наука, 1981. - 270 с.
4. Кубрякова Е. С. Роль словообразования в формировании языковой картины мира // Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира- М.: Наука, 1988. - С. 160-171.
5. Омеляненко Т. Н. Терминологизация общеупотребительной лексики в истории (английского языка // Язык и стиль научного изложения. - М.: Наука, 1983. - 272 с.
6. Суперанская А. В., Подольская Н. В., Васильева Н. В. Общая терминология: Вопросы теории. - М: Наука, 1989. - 246 с.
7. Телия В. Н. Вторичная номинация и ее виды // Языковая номинация. Кн. 2. Виды наименования. - М.: Наука, 1974.-С. 129-221.
8. Телия В. Н. Типы языковых значений (связанное значение). - М.: Наука, 1981. - 260 с.
9. Уфимцева А. А. Лексическое значение. Принцип семиологического описания лексики. - М.: Высшая школа, 1986. - 141 с.
10. Хахалова С.А. Категория метафоричности (Формы, средства выражения, функции): автореф. дис. на соискание уч. степени доктора филол. наук: спец. 10.02.19 "Общее языкознание". - М., 1997. - 13 с.
11. Федоров Б. Г. Новый англо-русский банковский словарь: 15000 терминов. - СПб.: Лимус Пресс, 2000. - 838 с.
12. Шишків А. М. Англо-український тлумачний словник економічної лексики. - К.: Вид. Дім "Києво-Могилянська академія", 2004. - 429 с.
13. Clark J. International Banking and Finance Terms. Международные банковские и (финансовые термины: Толковый словарь на английском языке. - СПб.: КАРО, London: Professional Publishing, 2006. - 368 с.
14. Collin P.H. Dictionary of Banking and Finance. - London: Bloomsbury, 3-rd ed., 2003. 1-383 с.
15. Palmer G.B. Toward a theory of cultural linguistics. - Austin: University of Texas Press, 11996. - 348 p.